

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اهواز

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

شیوه نامه اجرایی برنامه توانمندسازی آموزشی اعضای هیات علمی

مقدمه:

اعضای هیات علمی مهمترین سرمایه هر موسسه آموزش عالی محسوب می شوند و توانمندسازی آنان در زمینه شرح وظایف شغلی و حرفه ها سبب می گردد تا رسالت ها و اهداف گسترده موسسه آموزشی به خوبی محقق شود.

عضو هیات علمی: هر یک از اعضای هیات علمی آموزشی یا پژوهشی که بر اساس ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز مشغول خدمت می باشند.

توانمندسازی اعضای هیات علمی: مجموعه تدابیر و روش هایی است که به کمک آن بتوان دانش، نگرش و مهارت اعضا هیات علمی را در راستای ایفای نقش های مورد انتظار ارتقا داد.

حیطه: حیطه های دوره های مهارتی شامل مدیریت و مقررات دانشگاهی، یاددهی - یادگیری، پژوهش و فن آوری، ارزشیابی آموزشی، مدیریت اطلاعات علمی منابع الکترونیکی است. در دانشگاه علوم پزشکی اهواز کارگاه های پژوهشی توسط معاونت تحقیقات و فناوری برگزار می گردد.

حضور/ غیر حضوری: برنامه های حضوری بر اساس اعلام همگانی و ثبت نام در سامانه طبیب (<http://tabib.ajums.ac.ir>) و در زمان و مکان مشخص برگزار می گردد. برنامه های غیرحضوری منظور برنامه هایی هستند که عضو هیات علمی به صورت آنلاین و با استفاده از محتوای الکترونیک مورد تأیید مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی مشارکت می نماید و گواهی دریافت میکند.

اهداف:

1. توانمندسازی اعضای هیات علمی تازه استخدام برای ایفای نقش خود به عنوان یک مدرس
2. یکسان سازی شرایط مورد نیاز برای ارتقای مرتبه علمی اعضای هیات علمی در دانشگاه ها/ دانشکده های علوم پزشکی
3. ارتقای کمی و کیفی و اثربخشی دوره های توانمندسازی آموزشی
4. ارتقا توانمندسازی های هیات علمی در نقش یک مدرس متعهد به اخلاق حرفه ای
5. ایجاد زمینه رشد مداوم حرفه ای اعضای هیات علمی
6. آشنا نمودن اعضای هیات علمی با قوانین و مقررات دانشگاهی
7. توانمندسازی اعضای هیات علمی در جهت تغییر سازمانی

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزش پزشکی

انواع برنامه های توانمندسازی اعضای هیأت علمی:

کارگاه: منظور برنامه آموزشی است که به صورت حضوری توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یا سایر مراکز معتبر با روش کارگاهی و به منظور یادگیری مهارت مشخصی اجرا می گردد.

وبینار: برنامه های آموزشی که از طریق سامانه های آنلاین و به صورت همزمان ارائه می گردد.

کلینیک مشاوره: منظور جلسه آموزشی است که در حیطه های تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی یاددهی و یادگیری، ارزشیابی آموزشی دانشجو، هیات علمی و برنامه مدیریت و رهبری آموزشی، یادگیری الکترونیکی و طراحی و تولید محصولات آموزشی به صورت حضوری به منظور طرح مشکلات و ارائه راهکار در این حوزه ها با محوریت مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی برگزار می گردد.

برنامه های مجازی: منظور برنامه های آموزشی مبتنی بر وب می باشد که به صورت محتوای الکترونیک توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی و یا مراکز مورد تایید آن تهیه و ارائه می گردد و بر اساس گواهی ارائه شده، قابل محاسبه می باشد.

سطوح برنامه:

برنامه ها و کارگاه ها در سه سطح به شرح زیر برگزار میگردند.

دوره سطح یک (جدید الاستخدام)

ردیف	عنوان	زمان
۱	آشنایی با قوانین و مقررات دانشگاه	۴ ساعت
۲	ارزشیابی مقدماتی	۲ ساعت
۳	طرح درس/ طرح دوره	۲ ساعت
۴	روش ها و مهارت های تدریس	۲ ساعت
۵	مهارت های ارتباطی (استاد_دانشجو ، ارتباط با بیمار)	۴ ساعت
۶	اخلاق حرفه ای	۲ ساعت
۷	پژوهش در آموزش	۴ ساعت
۸	اصول یاددهی یادگیری	۴ ساعت

تبصره ۱: اساتید جدید الاستخدام باید حداکثر در دو سال اول دوره ها را طی نمایند و گواهی توانمندسازی آموزشی سطح ۱ را دریافت نمایند. بدیهی است ارتقا رتبه سالیانه و شرکت در فراخوان های جذب هیات علمی منوط به گذراندن این دوره و دریافت گواهی نامبرده می باشد.

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزش پزشکی

تبصره ۲: اساتید در سال اول خدمت ملزم به گذراندن کارگاه آشنایی با قوانین و مقررات دانشگاه (۴ ساعت) می باشند.

تبصره ۳: در صورت عدم شرکت در دوره " جدید الاستخدام" در دوسال اول خدمت، جهت دریافت گواهی ارتقا به دانشیاری علاوه بر گذراندن دوره " استادیاری به دانشیاری" ملزم به شرکت در دوره " جدید الاستخدام" نیز می باشند.

تبصره ۴: این دوره به صورت پیوسته هر سال حداقل دوبار برگزار می گردد و هریک از عناوین کارگاه نیز جداگانه حداقل سالیانه یک بار ارائه می شوند.

تبصره ۵: به منظور دریافت گواهی دوره، ارائه گواهی شرکت در تمام عناوین ذکر شده ضروری است.

دوره سطح دو (استادیاری به دانشیاری):

ردیف	عنوان	زمان
۱	پزشکی مبتنی بر شواهد (EBM)	۴ ساعت
۲	ارزشیابی نوین (لاگ بوک، پورت فولیو، 360°, mini Cex, CSR, DOPS)	۴ ساعت
۳	آموزش بر بالین (استاندارد های آموزشی) (گزارش صبحگاهی، راند آموزشی، ژورنال کلاب و گراندراوند)	۴ ساعت
۴	ارزشیابی بالینی (OSCE, KF, PMP)	۴ ساعت
۵	پژوهش در آموزش	۴ ساعت
۶	نقشه مفهومی	۲ ساعت
۷	استدلال بالینی	۲ ساعت
۸	آموزش بالینی (آموزش درمانگاه، آموزش در اتاق عمل، اورژانس) _ ویژه اساتید بالینی	۴ ساعت
۹	پاسخگویی اجتماعی	۴ ساعت

تبصره ۱: مخاطبین این دوره اعضای هیات علمی هستند که متقاضی تبدیل وضعیت از استادیاری به دانشیاری می باشند.

تبصره ۲: صدور گواهی توانمندسازی آموزشی سطح ۲ (استادیاری به دانشیاری) ملزم به گذراندن حداقل ۲۰ ساعت آموزشی می باشد.

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزش پزشکی

دوره سطح سه (دانشیاری به استادی):

ردیف	عنوان	زمان
۱	دانش پژوهی	۴ ساعت
۲	لیدرشیپ	۴ ساعت
۳	بازنگری کوریکولوم	۴ ساعت
۴	ارزشیابی استاد	۴ ساعت
۵	اعتباربخشی	۴ ساعت
۶	مرجعیت علمی	۴ ساعت

تبصره ۱: مخاطبین این دوره اعضای هیات علمی هستند که متقاضی تبدیل وضعیت از دانشیاری به استادی می باشند.

تبصره ۲: صدور گواهی توانمندسازی آموزشی سطح ۳ (دانشیاری به استادی) ملزم به گذراندن حداقل ۲۰ ساعت آموزشی می باشد.

نحوه ارائه گواهی هر کارگاه:

اعضای محترم هیات علمی جهت دریافت گواهی شرکت در کارگاه و به منظور حفظ یکپارچگی و محاسبه امتیازات، ملزم به ثبت نام در سامانه ی طبیب <http://tabib.ajums.ac.ir> می باشند و گواهی نیز از طریق همین سامانه ارائه خواهد شد.

صدور گواهی نهایی:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی حسب تقاضای عضو هیات علمی، هنگام تبدیل وضعیت (ارتقا، مرتبه) گواهی نهایی بر اساس گواهی های صادر شده از تاریخ آخرین تبدیل وضعیت/ ارتقا جهت ارائه به هیأت ممیزه صادر می کند. گواهی های مربوط به قبل از دوره استادیاری، برای تبدیل وضعیت استادیاری به دانشیاری قابل محاسبه نمی باشد.

کارشناسی ارشد آموزش پزشکی:

اخذ مدرک کارشناسی ارشد آموزش پزشکی (به صورت حضوری و یا مجازی) پس از تایید کمیته توانمندسازی اساتید مرکز مطالعات می تواند جایگزین دوره های سطح ۲ و ۳ این شیوه نامه گردد.

تبصره ۱: دارندگان مدرک کارشناسی ارشد آموزش پزشکی نیز همانند سایر اعضای هیات علمی ملزم به گذراندن کارگاه آشنایی با قوانین و مقررات دانشگاه (جدید الاستخدام) می باشند.

تبصره ۲: دارندگان مدرک کارشناسی ارشد آموزش پزشکی پس از گذشت ۵ سال از تاریخ اخذ مدرک همانند سایر اعضای هیات علمی ملزم به گذراندن کارگاه های تعریف شده طبق شیوه نامه می باشند.

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزش پزشکی

دستور العمل نیازسنجی:

شروع نیازسنجی از ابتدای هر سال با ارسال نامه رسمی به EDO دانشکده ها و بیمارستان های آموزشی انجام می شود که طبق فرم پیوست، اعضای هیات علمی نیازهای آموزشی خود را مشخص کرده و بازخورد آن به EDC داده می شود.

تبصره: به روزرسانی این آیین نامه با توجه به نتایج این نیازسنجی و اسناد بالادستی، با تایید معاون محترم آموزش دانشگاه و مدیر EDC هر دو سال انجام می گردد.

پیوست:

عضو محترم هیات علمی

با سلام

ارتقای کیفیت آموزش هر دانشگاه مستلزم توانمند سازی اعضای هیات علمی دانشگاه در مهارتهای آموزشی است تا از این رهگذر حرکت به سمت بهبود کیفیت آموزش دانشجویان تسهیل گردد. بدین منظور پرسشنامه ی ذیل در خصوص تعیین میزان نیازهای آموزشی اعضای هیات علمی دانشگاه در زمینه برگزاری کارگاههای آموزشی طراحی شده است. لذا خواهشمند است بر حسب میزان نیاز به کارگاه های عنوان شده، نسبت به تکمیل فرم زیر اقدام فرمایید. لازم به ذکر است انتخاب چند کارگاه به طور همزمان امکان پذیر است.

فرم نیازسنجی کارگاه اعضای هیات علمی

نام و نام خانوادگی	رشته
مرتبه علمی	دانشکده

مبانی یاددهی و یادگیری

تسهیل یادگیری دانشجویان

یادگیری مفهومی و نقشه ذهنی

رویکردها و سبک های یاددهی و یادگیری

برنامه ریزی آموزشی

تعریف، رویکردها و سطوح برنامه ریزی آموزشی

مدلها و گامهای اساسی در تدوین کوریکولوم

طراحی دوره ها و جلسات درسی

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزشی پزشکی

روشها و فنون تدریس

- مبانی و روشهای تدریس
- فنون تدریس در گروههای بزرگ (کلاسها، کنفرانس ها و ...)
- فنون تدریس در گروه های کوچک
- روشهای نوین تدریس ۱ (PBL، CPC، آموزش تلفیقی، آموزش بین رشته ای)
- روشهای نوین تدریس ۲ (گزارش صبحگاهی، آموزش سرپایی، راند بالینی، آموزش در جامعه)

ارزشیابی دانشجو

- روشهای ارزیابی یادگیری ۱ (آزمونهای کتبی ، شفاهی و عملی)
- روشهای ارزیابی یادگیری ۲ (OSCE، Minicex و ..)
- روشهای تحلیل و ارزشیابی آزمون ها

ارزشیابی برنامه

- مدل‌های ارزشیابی (مدلهای ارزشیابی، ارزشیابی درونی ، ارزشیابی بیرونی و اعتبار سنجی آموزش)

پژوهش در آموزش و نظام سلامت

- روشهای پژوهش در نظام سلامت
- نحوه تدوین و اجرای یک طرح پژوهشی
- فنون تدوین پرسشنامه و ابزار گردآوری داده ها
- تحلیل یافته های پژوهشی، SPSS
- روشهای ارائه نتایج پژوهش
- روشها و فنون جستجوی منابع
- رفرانس نویسی، End Note

نگارش علمی

- نگارش مقالات علمی
- نحوه تدوین CV و گزارشهای علمی

نیاز سنجی آموزشی

- روشها، حیطه ها و منابع نیازسنجی آموزشی
- مدل‌های نیاز سنجی آموزشی
- تدوین و اجرای یک طرح نیاز سنجی جامع

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزش پزشکی

راهنمایی و مشاوره آموزشی

مهارت‌های ارتباطی

اخلاق حرفه ای

روش برنامه ریزی و آموزش در حیطه اخلاق حرفه ای

نکات عملی در اخلاق پزشکی و دانشگاهی (نکات عملی در اخلاق پزشکی و دانشگاه، Professionalism، اخلاق پزشکی، اخلاق

در آموزش و پژوهش)

عملکرد مبتنی بر شواهد

عدالت و تعالی

مرجعیت علمی

اقتصاد در آموزش

همگرایی در آموزش پزشکی (رشته های بین رشته ای)

ارزشیابی برنامه

پیشنهادهات :

لیست کارگاه های مورد نیاز :

دکتر فاطمه احمدی
مدیر مرکز مطالعات
و توسعه آموزشی پزشکی